

**СТРАТЕГИЈА
БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА
ОПШТИНЕ ЉИГ
ЗА ПЕРИОД 2018.-2020.**

НАРУЧИЛАЦ:	Општина Љиг
ПРЕДМЕТ:	СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА ОПШТИНЕ ЉИГ ЗА ПЕРИОД 2018.-2020.
ОБРАЋИВАЧ:	»TRAFFIC« Крушевац
ДАТУМ ИЗРАДЕ:	Јун, 2018.
РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ:	Директор:
Драган Блажић, дипл.инж.саоб.	Драган Блажић, дипл.инж.саоб.
----- ПОТПИС И ПЕЧАТ	----- ПОТПИС И ПЕЧАТ

На основу члана 13. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, Скупштина општине Љиг доноси

СТРАТЕГИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА ОПШТИНЕ ЉИГ ЗА ПЕРИОД 2018.-2020.

УВОД

Саобраћајне незгоде не дешавају се случајно, оне су последица небезбедног понашања учесника у саобраћају, небезбедних путева односно небезбедних возила. Системским активностима може се утицати на број саобраћајних незгода односно на број погинулих и повређених у друмском саобраћају.

Општина као јединица локалне самоуправе има законом утврђену одговорност у систему управљања безбедношћу саобраћаја у Републици Србији која се састоји у обавези пружања подршке у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају (члан 6. став 1. тачка 8) ЗОБС на путевима Републике Србије (Сл. гласник 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013-ОУС, 55/2014, 96/2015-др. закон, 9/2016-ОУС, 24/2018 и 41/2018).

Осим законом утврђених обавеза, општина има значајне могућности да својим деловањем помогне и побољша делотворност мера и активности које предузимају други одговорни субјекти ради смањења броја саобраћајних незгода и броја страдалих на територији општине Љиг.

Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Општине Љиг садржи:

- преглед постојећег стања и актуелних трендова безбедности саобраћаја на територији општине у петогодишњем периоду од 2013. до 2017. године,
- проглашење циљева (жељеног стања) који морају бити остварени најкасније до 2020. године, и који су у складу са Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године (Сл. гласник РС бр 64/2015 од 20. јула 2015. године)
- основне смернице за постизање проглашених циљева.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Општина Љиг налази се у средишњем делу Србије. Простире се на површини од 279 km² и броји по подацима из 2011. године 12.754 становника. Кроз територију општине пролази један од најважнијих и најфрекветнијих путних праваца у Републици, који повезује Београд са западом и југом Србије као и Србију и Црну Гору. До 2016. године саобраћај се на том путном правцу одвијао искључиво државним путем бр. 22, а од отварања деонице аутопута А2 од Љига до Прељине саобраћај се одвија и преко тог државног пута. Осим ова два државна пута првог реда, на територији општине налази се још девет државних путева другог реда, као и мрежа улица и локалних путева у дужини од око 1.200 километара.

Од 2001. до 2017. године на територији општине у саобраћајним незгодама погинуло је укупно 60 људи а повређено је 891 лице. Укупни трошкови саобраћајних незгода у овом периоду, сходно критеријумима објављеним у Националној стратегији безбедности саобраћаја, износе најмање 28.200.000,00 евра.

Према анализи Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије¹, стање безбедности саобраћаја на територији Општине Љиг није на задовољавајућем нивоу.

1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ

1.1. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА

1.1.1. Институционални оквир

Кључни субјекти безбедности саобраћаја у Општини Љиг су

- Скупштина општине
- Председник општине
- Савет за безбедност саобраћаја
- Општинско веће
- Одељење за инспекцијске послове
- Одељење за општу управу
- Полицијска станица Љиг
- Ватрогасно-спасилачка јединица Љиг
- Дом здравља Љиг
- Предшколска установа „Каја“ Љиг
- ОШ „Сава Керковић“
- ОШ „Сестре Павловић“
- Средња школа „Хиљаду триста каплара“
- Прекршајни суд у Ваљеву, одељење у Љигу

- ЈКП „Комуналац“
- локална средства јавног информисања (ТВ, радио станице, интернет портали...)
- ауто школе
- станице за технички преглед
- локална удружења земљорадника
- локална удружења која окупљају мотоциклисте, бициклисте и остале категорије рањивих учесника у саобраћају
- лице које обавља привредну делатност из области, односно у вези са безбедношћу саобраћаја на путевима, итд.

Скупштина општине у складу са законом, између осталих има и следеће надлежности:

1. доноси Статут општине и Пословник Скупштине
2. доноси буџет и завршни рачун Општине
3. доноси Програм развоја општине и појединих делатности
4. доноси урбанистички план општине и уређује коришћење грађевинског земљишта
5. доноси прописе и друге опште акте
6. оснива службе, комунална јавна предузећа, установе и организације и врши надзор над њиховим радом
7. именује и разрешава управни и надзорни одбор, поставља и разрешава директоре комуналних јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач и даје сагласност и њихове статуте у складу са законом
8. даје мишљење о законима којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу.

Председник општине између осталих надлежности утврђених законом и статутом има и следеће:

1. представља и заступа општину
2. непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине општине
3. предлаже одлуке и друге акте које доноси Скупштина, као и начин решавања питања о којима одлучује Скупштина општине
4. стара се о извршавању поверених послова из оквира права и дужности Републике
5. усмерава и усклађује рад Општинске управе
6. наредбодавац је за извршење буџета
7. доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, статутом или одлуком Скупштине
8. организује рад Општинског већа, даје конкретна задужења члановима Већа из делокруга рада Већа.

Савет за безбедност саобраћаја сходно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима основан је ради усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима који су из делокруга јединице територијалне

аутономије, односно јединице локалне самоуправе. Осим ових послова, Савет обавља послове техничког регулисања саобраћаја на саобраћајницама чији је управљач Општина.

Кључни субјекти безбедности саобраћаја у региону су

- Управа саобраћајне полиције Полицијске управе Ваљево
- Сектор за ванредне ситуације – Одељење у Ваљеву
- Прекршајни суд у Ваљеву
- Виши суд у Ваљеву
- Основни суд у Мионици
- Основно јавно тужилаштво у Мионици
- Школска управа Ваљево
- Општа болница Ваљево
- Општа болница Горњи Милановац
- Општа болница Чачак.

Кључни субјекти безбедности саобраћаја на националном нивоу су

- Влада Републике Србије,
- Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима Владе РС
- Агенција за безбедност саобраћаја,
- Министарство унутрашњих послова
- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре,
- Министарство просвете, науке и технолошког развоја,
- Министарство здравља,
- ЈП Пuteви Србије
- Врховни касациони суд
- Прекршајни апелациони суд
- Републичко јавно тужилаштво
- средства јавног информисања
- научне, образовне и васпитне установе
- удружења из области безбедности саобраћаја.

Најважнији субјекти безбедности саобраћаја у Републици Србији су Влада, министарство надлежно за послове саобраћаја и Министарство унутрашњих послова, као носиоци извршне власти и као органи одговорни за стање безбедности саобраћаја у држави.

Тело за координацију безбедности саобраћаја доноси политичке и стратешке одлуке у безбедности саобраћаја на путевима, а чине га министри надлежни за послове саобраћаја, унутрашње послове, здравља, рада, правде, просвете и трговине и услуга. Сврха Тела за координацију безбедности саобраћаја је

координисано деловање министарстава надлежних за безбедност саобраћаја. Задатак Тела је да прати, усмерава и координира активности везане за смањење броја саобраћајних незгода и последица у Републици Србији, да предлаже и прати спровођење Националне стратегије безбедности саобраћаја на путевима и Акционог плана безбедности саобраћаја.

Агенција за безбедност саобраћаја, која је основана од стране Владе, по својој организационој структури омогућава знатно ефикасније деловање у безбедности саобраћаја и врши повезивање субјеката од значаја за безбедност саобраћаја. Агенција за безбедност саобраћаја обавља стручне, регулаторне и развојне послове безбедности саобраћаја.

1.1.2 Правни и стратешки оквир

Систем безбедности саобраћаја у Републици Србији правно је уређен Уставом, признатим међународним изворима, законима и подзаконским актима. Закони који првенствено уређују систем безбедности саобраћаја јесу Закон о безбедности саобраћаја на путевима који је у примени од 11. децембра 2009. године и Закон о путевима који је у примени од 8. јуна 2018. године.

Устав Републике Србије

Устав Републике Србије проглашава право на живот као неприкосновено. Из тога проистиче обавеза државе, јединица локалне самоуправе и свих субјеката безбедности саобраћаја да штите то право грађана. Устав проглашава и право на физички интегритет и право на личну безбедност. Проглашавање тих права такође намеће обавезу Републици Србији да штити физички интегритет и безбедност учесника у саобраћају. Право детета на посебну заштиту, које проглашава Устав, намеће безбедност деце у саобраћају као приоритет, односно обавезу државе да заштиту деце у саобраћају истакне у први план.

Закон о безбедности саобраћаја на путевима

Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – ОУС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16 – ОУС, 24/18 и 41/18) поред правила саобраћаја уређује институционални оквир система безбедности саобраћаја, и финансирање система. Такође, у основи се овим законом уређује део система који се односи на возаче и возила, а закон садржи и одредбу које се начелно односи на путеве. Закон о безбедности саобраћаја уређује и права и обавезе органа надлежних за контролу и регулисање саобраћаја, као и друге одредбе од значаја за систем безбедности саобраћаја.

Начело да небезбедни финансирају безбедност саобраћаја је начелно спроведено у овом закону, па је тако предвиђено да се целокупан износ прекршајних казни враћа у систем безбедности саобраћаја, кроз финансирање главних субјеката безбедности саобраћаја.

Закон о путевима

Закон о путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/2018. од 31. маја 2018.) уређује управљање, заштиту и одржавање јавних путева. Свакако најважнија одредба која се односи на безбедност саобраћаја јесте обавеза управљача јавног пута да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту пута у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја на јавном путу. Овим законом уређује се правни положај јавних и некатегорисаних путева, услови и начин управљања, заштите и одржавања јавних путева, посебни услови изградње и реконструкције јавних путева, извори и начин финансирања изградње, реконструкције, заштите и одржавања путева, стицање права својине, инспекцијски надзор, као и друга питања од значаја за управљање, изградњу, реконструкцију, заштиту и одржавање јавних путева.

Кривични законик

Кривични законик ("Службени гласник РС", бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16) садржи главу која одређује кривична дела против безбедности јавног саобраћаја, а заштитни субјекти јесу живот односно тело људи и имовина већег обима. Инкриминисане радње јесу пре свих непридржавање саобраћајних прописа, уништење односно оштећење саобраћајне сигнализације или опреме пута, постављање препрека на саобраћајници, несавестан надзор над стањем и одржавањем саобраћајница, и непружање помоћи лицу повређеном у саобраћајној незгоди.

Закон о прекршајима

Закон о прекршајима ("Службени гласник РС", број 65/13, 13/16 и 98/16 - ОУС) уређује прекршајни поступак, и прекршајне санкције. С обзиром да су најчешћи саобраћајни деликти саобраћајни прекршаји и с обзиром да су најчешћи прекршаји у Републици Србији они против безбедности саобраћаја на путевима, систем прекршајног кажњавања јесте веома значајан у репресивном делу система безбедности саобраћаја.

Закон о прекршајима познаје и хитан поступак, када се осумњичени за прекршај може одмах спровести прекршајном суду, а казна се може извршити пре правноснажности одлуке о казни. Овај институт нарочито је погодан у борби против вишеструких повратника и учинилаца најтежих прекршаја против безбедности саобраћаја.

Закон о полицији

Закон о полицији ("Службени гласник РС", бр. 6/16 и 24/18 - ОУС) уређује поступање саобраћајно полицијских службеника у поступку контроле и регулисања саобраћаја на путевима, односно одређује полицијска овлашћења у тим пословима.

Закон о општем управном поступку

Закон о општем управном поступку ("Сл. гласник РС" 18/16) јесте системски закон који уређује поступање управних односно извршних органа. Овај пропис примењује се у поступању органа надлежних за контролу (полиција, инспекција), али и органа надлежних за управљање безбедношћу саобраћаја односно техничко регулисање.

Закон о обавезном осигурању у саобраћају

Закон о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 и 7/13 - УС) уређује веома важну област обавезног осигурања и начина исплате штета из саобраћајних незгода. Овим прописом уведен је "бонус-малус" систем кажњавања и награђивања власника возила у зависности од тога да ли се њиховим возилом узрокују саобраћајне незгоде или не, што јесте мера која утиче на понашање возача.

Закон о ванредним ситуацијама

Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11 и 93/12) уређује систем заштите и спасавања људи и добара од елементарних непогода и других несрећа укључујући и саобраћајне незгоде, надлежности државних органа, органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе у заштити и спасавању; успоставља службу "112" која ће обезбедити функционалну интеграцију служби од интереса за заштиту и спасавање чиме ће се обезбедити координирана, брза и ефикасна интервенција ватрогасно - спасилачких јединица, хитне медицинске помоћи и саобраћајне полиције у случају саобраћајних незгода.

Закон о здравственој заштити

Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 107/05, 72/09 - др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон, 93/14, 96/15, 106/15 и 113/17- др. закон) уређује систем здравствене заштите као организоване и свеобухватне делатности друштва са основним циљем да се оствари највећи могући ниво очувања и унапређења здравља грађана, спречавање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитација.

Закон о основама система образовања и васпитања

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17 и 27/18 – др. закон) уређује основе система предшколског, основног и средњег образовања и васпитања. Пропис треба да пружи основ за увођење и спровођење саобраћајног образовања и васпитања деце и младих кроз наставу и остале активности, на квалитативном и квантитативном нивоу који ће обезбедити да долазеће генерације стичу ставове и имају знање неопходно за безбедно и одговорно учествовање у саобраћају.

Подзаконски акти

Правни оквир у систему безбедности саобраћаја на путевима садржи велики број подзаконских аката који су донети што на основу Закона о безбедности саобраћаја, што на основу осталих наведених закона. Основна предност оваквих аката јесте, пре свега, релативно проста процедура усвајања.

Скупштина општине Љиг донела је на седници одржаној 29.8.2013. Одлуку о јавним и некатегорисаним путевима, којом се уређују услови и начин управљања, заштите, одржавања и коришћења јавних и некатегорисаних путева.

Стратешки оквир

Стратешки циљеви и правци деловања у систему безбедности саобраћаја утврђени су Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године (Сл. гласник РС бр 64/2015 од 20. јула 2015. године) коју је усвојила Влада Републике Србије, и Акционим планом за спровођење Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године (Сл. гласник 01/2017 од 6. јануара 2017. године) који је такође усвојен од стране Владе.

Влада Републике Србије је усвајањем Стратегије прогласила најважније циљеве:

- **да у саобраћају нема погинуле деце од 2020. године,**
- **да се преполове: годишњи број погинулих, број тешко повређене деце, број тешко повређених лица у 2020. години, у односу на 2011. годину и**
- **да се преполове укупни, годишњи друштвено-економски трошкови саобраћајних незгода у 2020. години, у односу на 2011. годину.**

Прихватајући препоруке Организације уједињених нација изражене у документу *Глобални план деценије акције безбедности саобраћаја 2011-2020* који је сачинила Светска здравствена организација, у Стратегији је опредељено пет кључних области рада (пет стубова) ради достизања жељеног стања у систему безбедности саобраћаја:

1. СТУБ	2. СТУБ	3. СТУБ	4. СТУБ	5. СТУБ
ДЕЛОТВОРНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ БЕЗБЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА	БЕЗБЕДНИЈИ ПУТЕВИ	БЕЗБЕДНИЈА ВОЗИЛА	БЕЗБЕДНИЈИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ	ДЕЛОВАЊЕ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Влада је 2007. године усвојила Стратегију развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", број 4/08) која је успоставила концепт развоја инфраструктуре и транспорта и дала дефиницију циљева развоја транспортног система и акциони план за њихову реализацију. Поменута стратегија препознаје безбедност саобраћаја као важан сегмент у унапређењу транспортног система.

1.1.3. Финансијски оквир

1.1.3.1. Трошкови саобраћајних незгода

Трошкови саобраћајних незгода представљају укупну висину штета изазваних саобраћајним незгодама. У трошкове саобраћајних незгода спадају:

- бол и патња жртава саобраћајних незгода,
- губитак квалитета живота жртава саобраћајних незгода,
- некомпензована бол и недостатак жртве родбини,
- изгубљена продуктивност,
- трошкови оштећења возила и објеката,
- трошкови здравствених услуга,
- социјална давања,
- трошкови поступања након саобраћајне незгоде (хитне службе),
- изгубљена добит,
- трошкови осигурања,
- трошкови радног места,
- правни трошкови,
- трошкови правосудних органа,
- трошкови спровођења санкција,
- трошкови услед временских губитака и др.

Висина штете настале у саобраћајним незгодама се не може прецизно измерити, проценити и израчунати, па се примењују различити поступци за процену висине штете настале у саобраћајним незгодама. Репрезентативни трошкове по једном погинулом у Републици Србији процењени су Стратегијом на најмање 470.000 евра.

Рачунајући трошкове саобраћајних незгода које су се догодиле на територији општине Љиг, укупни трошкови саобраћајних незгода у последњих пет година тј. од 2013. до 2017. године износе најмање 5.640.000 евра.

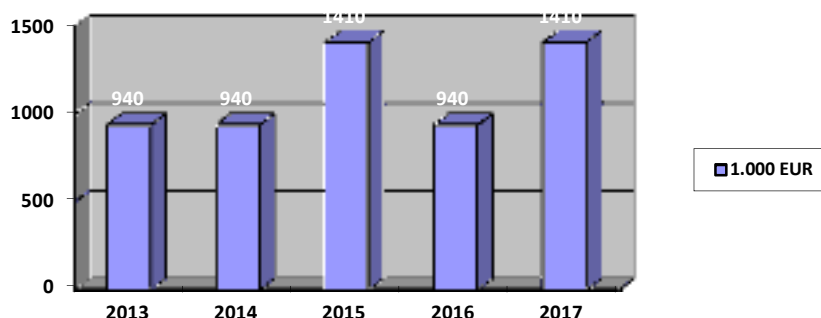

График 2.1 - Процењени трошкови на основу броја погинулих лица

Буџет општине Љиг за 2018. годину износи 425 милиона динара (око 3,6 милиона евра), од чега је око 127 милиона динара (око 1,08 милиона евра) намењено за инвестиције. Имајући у виду да су трошкови саобраћајних незгода које су се догодиле на територији општине најмање 1,41 милион евра, долазимо до закључка да трошкови саобраћајних незгода износе најмање 39% од укупног буџета општине, односно да су трошкови саобраћајних незгода најмање 30% виши од буџетских средстава која су намењена за инвестиције.

Основни извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја у општини Љиг:

1. Буџет општине
2. Наплаћене новчане казне за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима,
3. поклони или прилози покровитеља дати општини,
4. остали приходи.

Од усвајања Закона о безбедности саобраћаја на путевима (2009.) свакако је најзначајнији извор финансирања унапређења безбедности саобраћаја приход од наплаћених новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима.

Општинском буџету на основу члана 18. Закона о безбедности саобраћаја на путевима припада 30% средстава од наплаћених новчаних казни за прекршај који је учињен на територији општине.

Средства приходована од новчаних казни смеју се трошити само за унапређење безбедности саобраћаја на територији општине, и то за:

- 1) рад Савета за безбедност саобраћаја,

- 2) унапређење саобраћајног васпитања и образовања,
- 3) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја,
- 4) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја,
- 5) техничко опремање јединица саобраћајне полиције које контролишу и регулишу саобраћај на путевима и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја
- 6) поправљање општинских путева и улица

Програм коришћења средстава приходованих наплатом новчаних казни доноси извршни орган општине, на основу предлога Савета за безбедност саобраћаја.

У првих пет година примене Закона о безбедности саобраћаја на путевима (2010-2014), општина Љиг приходовала је укупно 22.016.087 динара, односно просечно око 4.403.217 динара (око 37.300 евра) на годишњем нивоу.

1.2. ПУТЕВИ И УЛИЦЕ

На територији општине Љиг налази се 274 километра државних путева и око 1.200 километара општинских путева и улица.

Кроз територију општине Љиг пролазе државни путеви

Првог А реда

ДП А2 Београд – Обреновац – Лајковац – Љиг – Горњи Милановац – Прељина – Чачак - Пожега, (ПГДС 6.644 Дићи)

Првог Б реда

ДП 22 Београд – Љиг – Горњи Милановац – Прељина – Краљево – Рашка – Нови Пазар – Рибариће - ГП Мехов Крш (Ибарска магистрала) (11.077 Љиг - Кадина Лука)

Другог А реда

ДП 150 Ђуринци – Сопот – Аранђеловац – Белановица – Љиг- Мионица - Дивци (2.146 Љиг (Латковић) – Мионица (Маљевић))

Другог Б реда

ДП 356 Брежђе – Трбушани
ДП 357 Веза са ДП 22 - Бершићи
ДП 358 Кадина Лука – Срасла Буква
ДП 360 Веза са ДП 22 – веза са ДП 177
ДП 361 Лајковац – Љутовница
ДП 362 Маљевић – веза са ДП 22

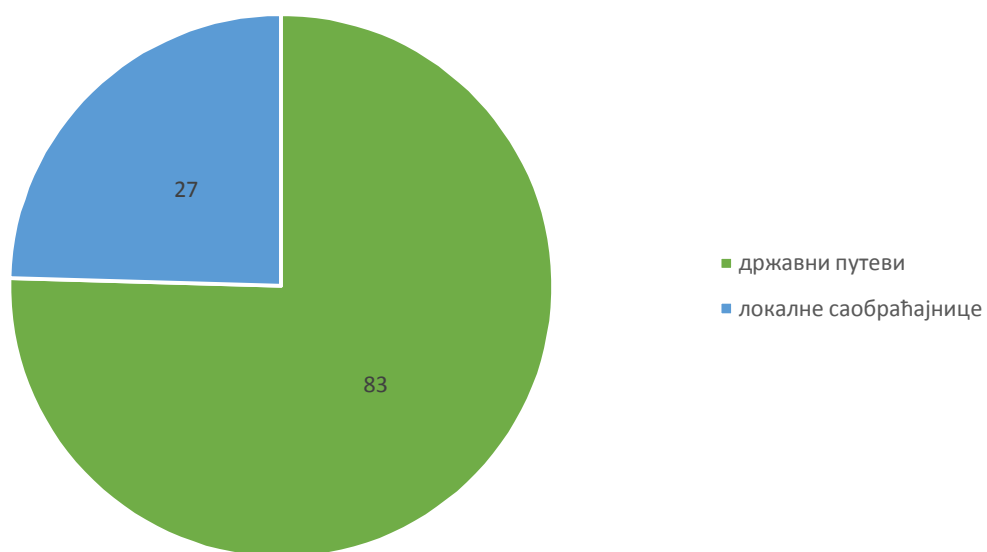
ДП 364 Лазаревац - Рудник
ДП 365 Сибница – Белановица

Највећи просечни годишњи дневни саобраћај (ПГДС) у 2017. био је на државном путу 22 где је на деоници Љиг – Кадина Лука ПГДС 11.077, затим на аутопуту А2 где је ПГДС 6.644 а на ДП 150 ПГДС био је 2.146).

Од укупно десет саобраћајних незгода са погинулима на територији општине Љиг у периоду од 2014. до 2017. године, осам се догодило на државним путевима, једна на локалном путу, а једна на некатегорисаном путу. Што се тиче саобраћајних незгода са повређеним лицима у истом периоду, 83 се догодило на државним путевима, док се 27 догодило на улицама, локалним и некатегорисаним путевима.

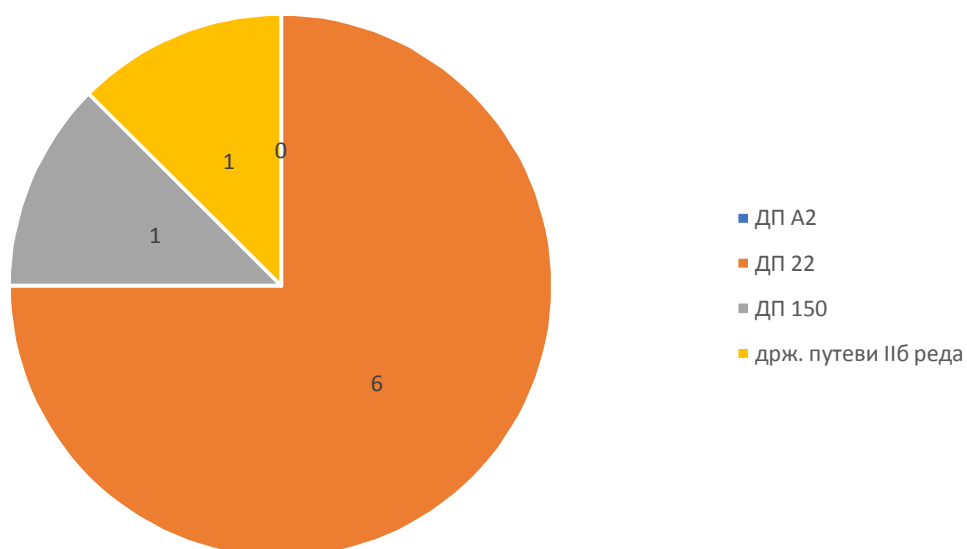

СН са повређенима 2014-2017

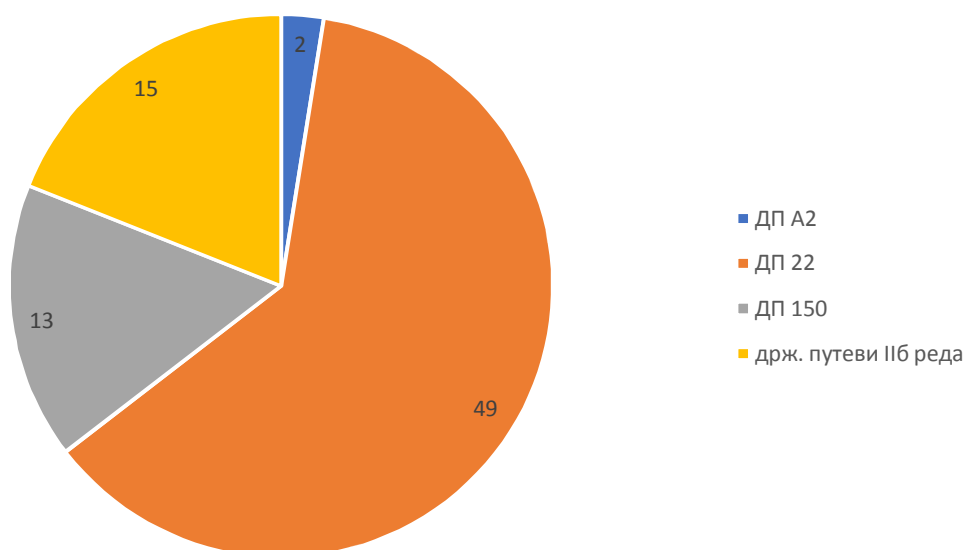

На саобраћајницама у својини општине у периоду од 2014. до 2017, по једна саобраћајна незгода са погинулим лицима се догодила на локалном путу и некатегорисаном путу. Саобраћајне незгоде са повређеним лицима у датом периоду најчешће су се догађале на улицама (14), затим на локалним путевима (10) и најмање на некатегорисаним путевима (3).

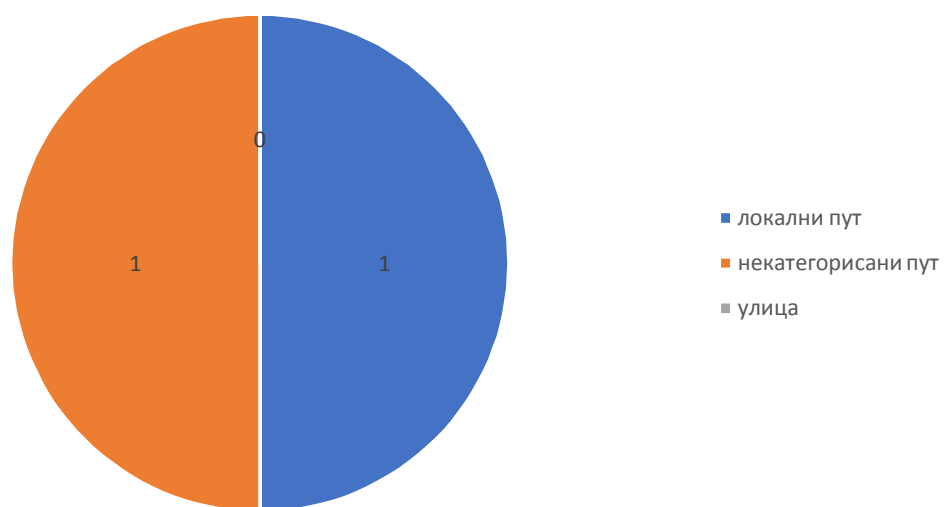
СН са погинулима на државним путевима 2014-2017

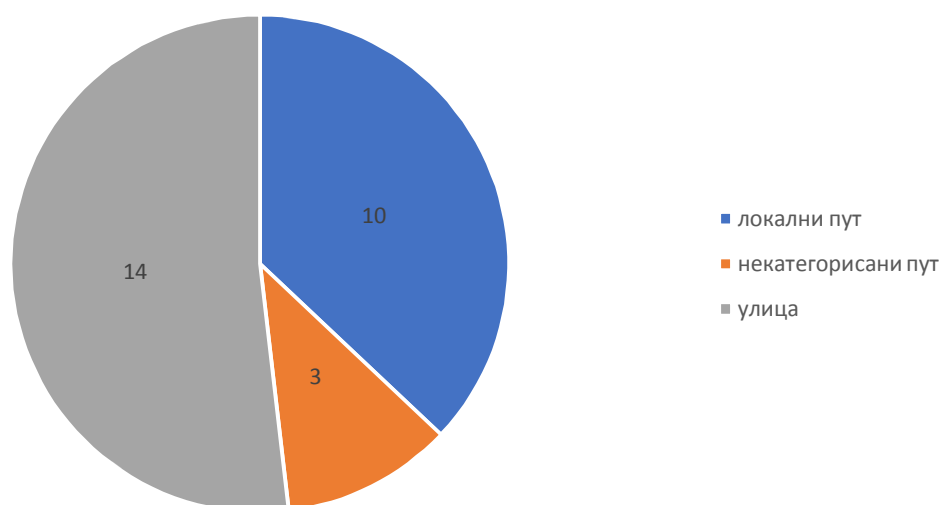
СН са повређенима на државним путевима 2014-2017.

СН са погинулима на локалним саобраћајницама 2014-2017

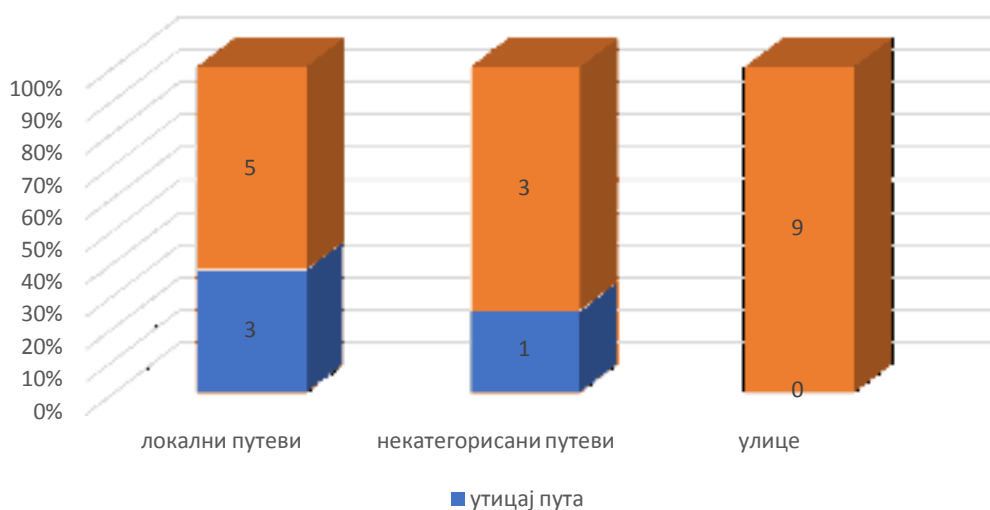

СН са повређенима на локалним саобраћајницама
2014-2017

Утицај пута и путне околине се, према мишљењу увиђајних органа, јавља као утицајни фактор у три саобраћајне незгоде, а са повређеним лицима и у јединој саобраћајној незгоди са погинулим лицима, које су се догодиле на путевима у својини општине Љиг у периоду од 2016. до 2017. године.

СН са настрадалим лицима на локалним
саобраћајницама 2016-2017 - утицај пута

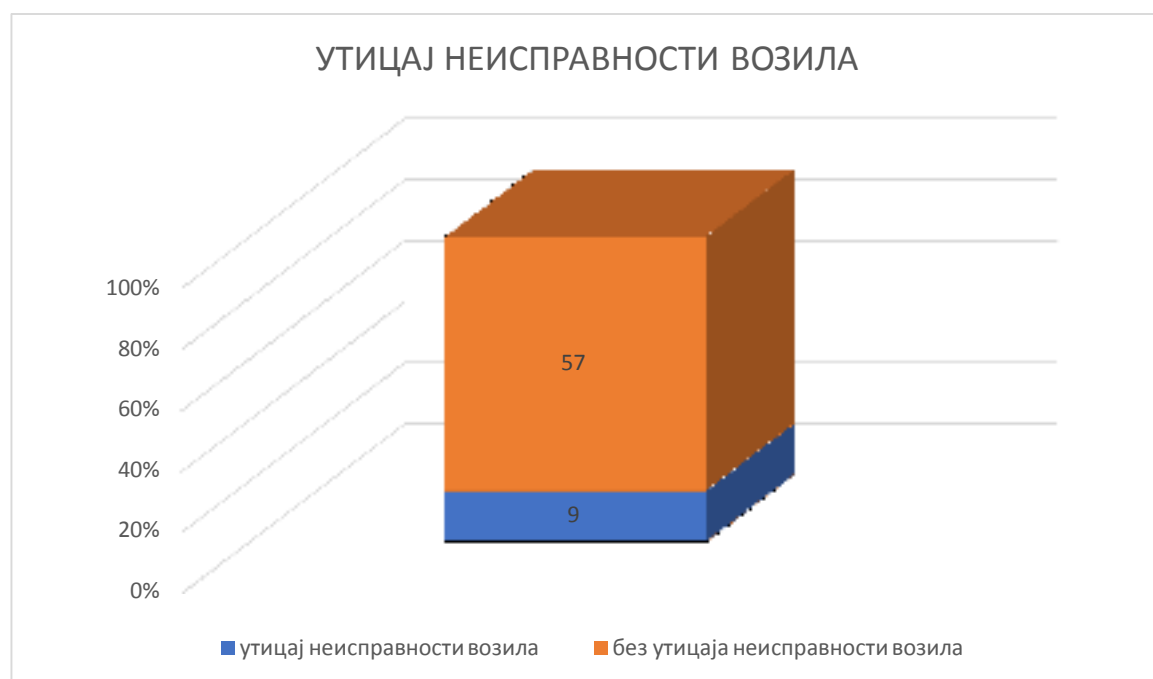

Закључује се да је саобраћајница на коју треба усмерити највише пажње јесте државни пут 22 на којем се догодило 75% саобраћајних незгода са смртном последицом у односу на све друге државне путеве на територији општине. Са

пуштањем у саобраћај деонице аутопута А2 од Љига до Лајковца може се очекивати смањење броја саобраћајних незгода на државном путу 22.

1.3. ВОЗИЛА

Од укупно 66 саобраћајних незгода са повређеним лицима које су се догодиле у периоду од 2016. до 2017. године, неисправност возила се појављује као утицајни фактор у 9 од укупно 66 саобраћајних незгода, што је учешће од 17%.

Као утицајни фактори из ове групе најчешће су евидентирани:

- Неисправност светала или показивача правца – 6
- Неисправност уређаја за заустављање – 2
- Неадекватно означено вучно возило – прикључак – 2
- Преоптерећеност или погрешан смештај терета – 1.

Неисправна сигнализација и означавање јављају се као утицајни фактори у чак 73% саобраћајних незгода са утицајним фактором неисправности возила.

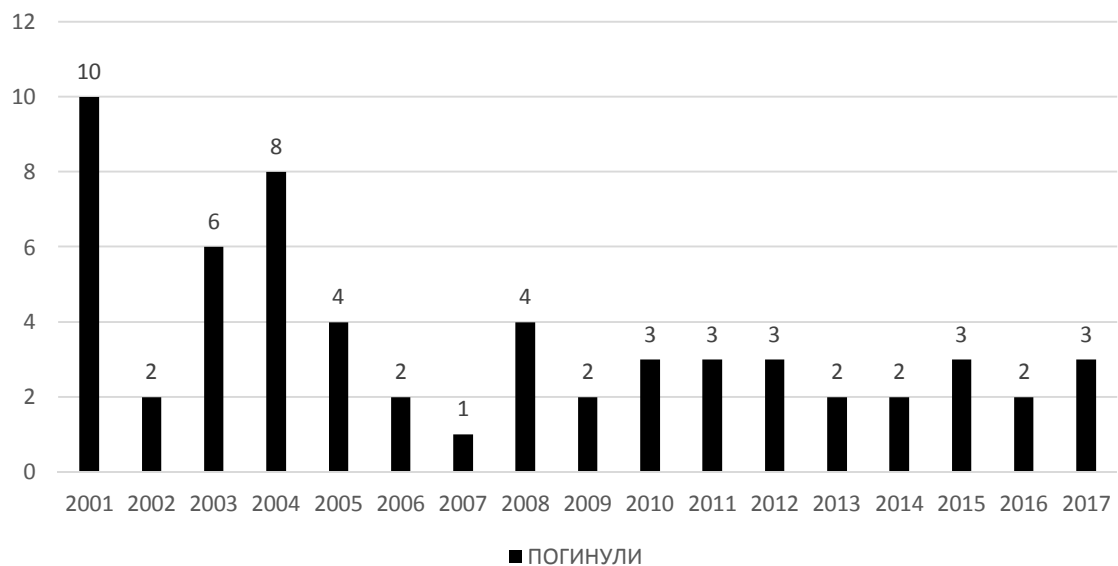
УДЕО УТИЦАЈНИХ ФАКТОРА НЕИСПРАВНОСТИ ВОЗИЛА СН ПОВ 2016-2017.

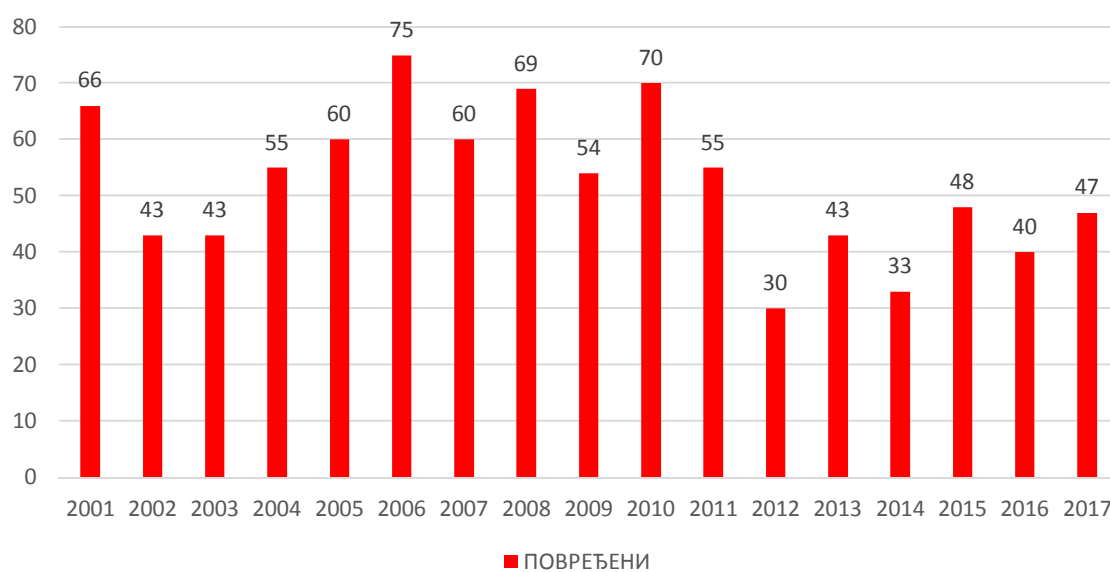
1.4. УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ

Од 2001. до 2017. године у саобраћајним незгодама на територији општине Љиг погинуло је укупно 60 људи, док је теже и лакше повређено 891 особа.

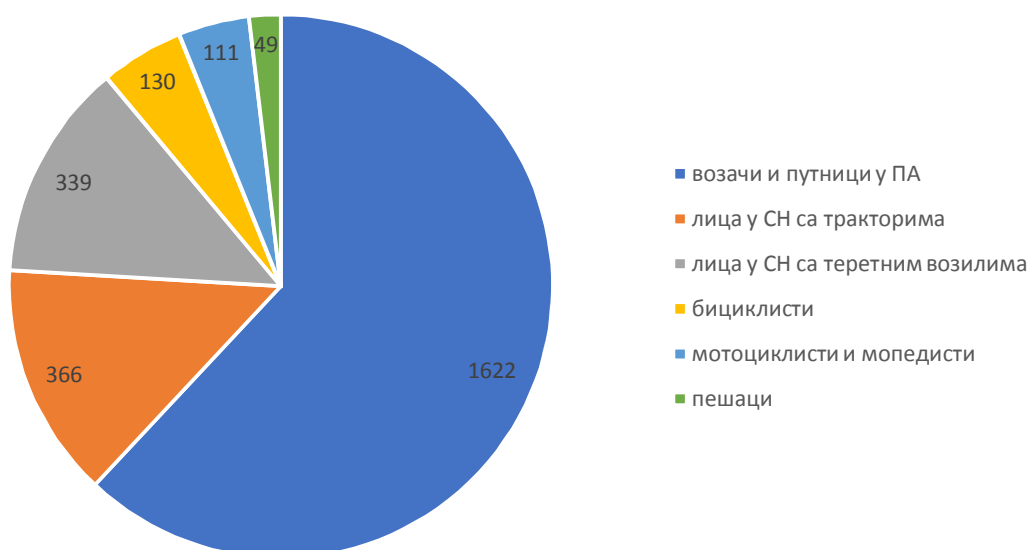
ПОГИНУЛИ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЉИГ 2001-2017.

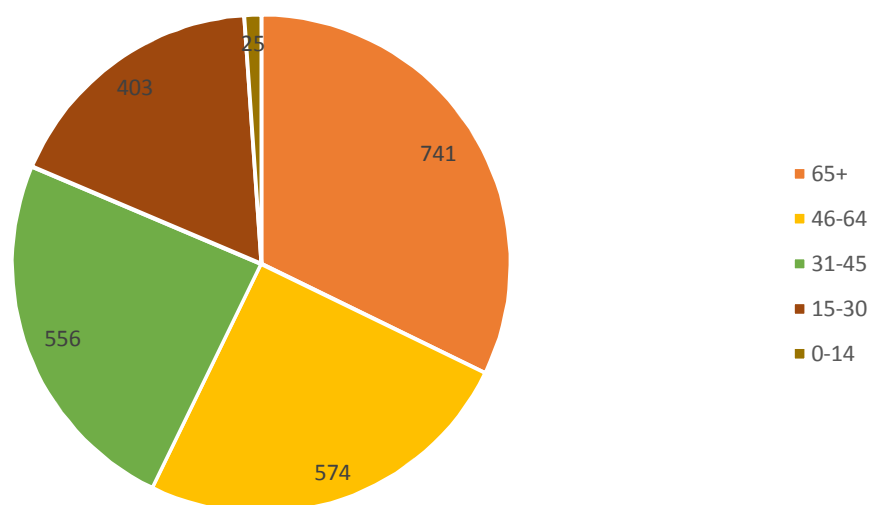
ПОВРЕЂЕНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЉИГ 2001-2017.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА 2013-2017.

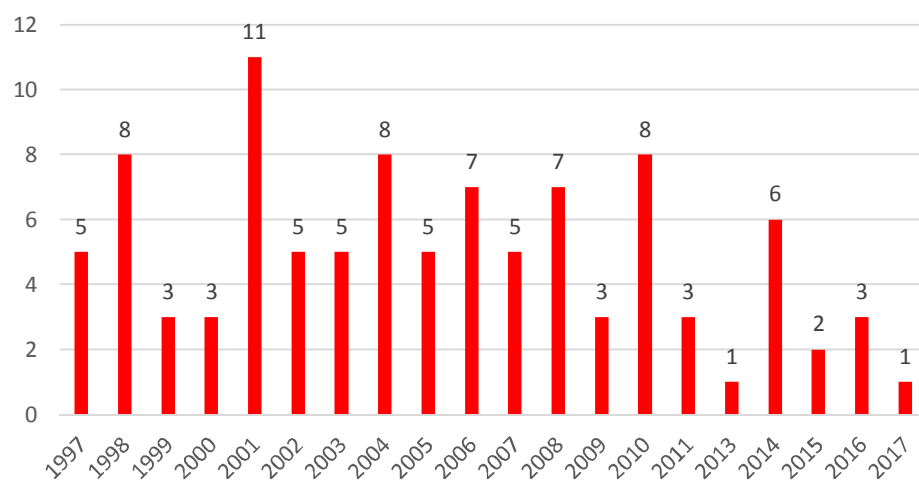

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ У ОДНОСУ НА СТАРОСТ ЛИЦА 2013-2017.

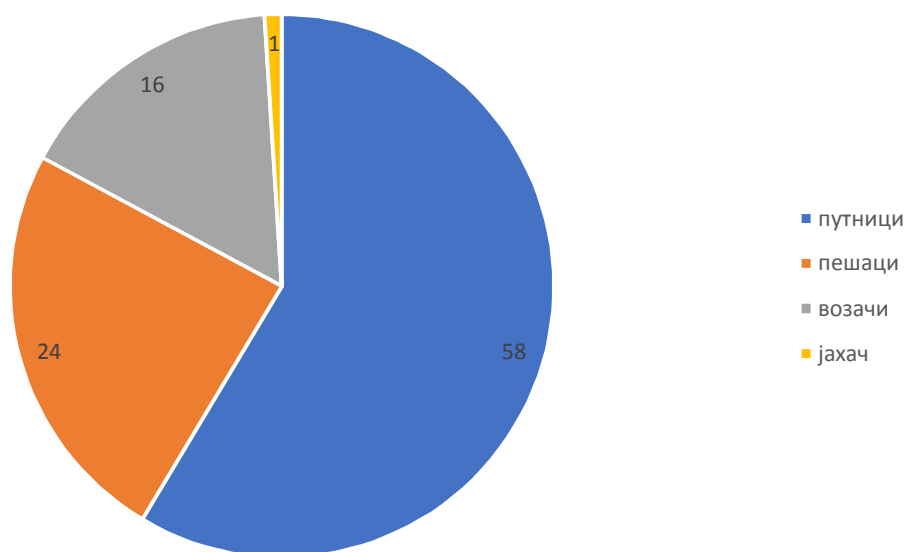

1.4.1. ДЕЦА

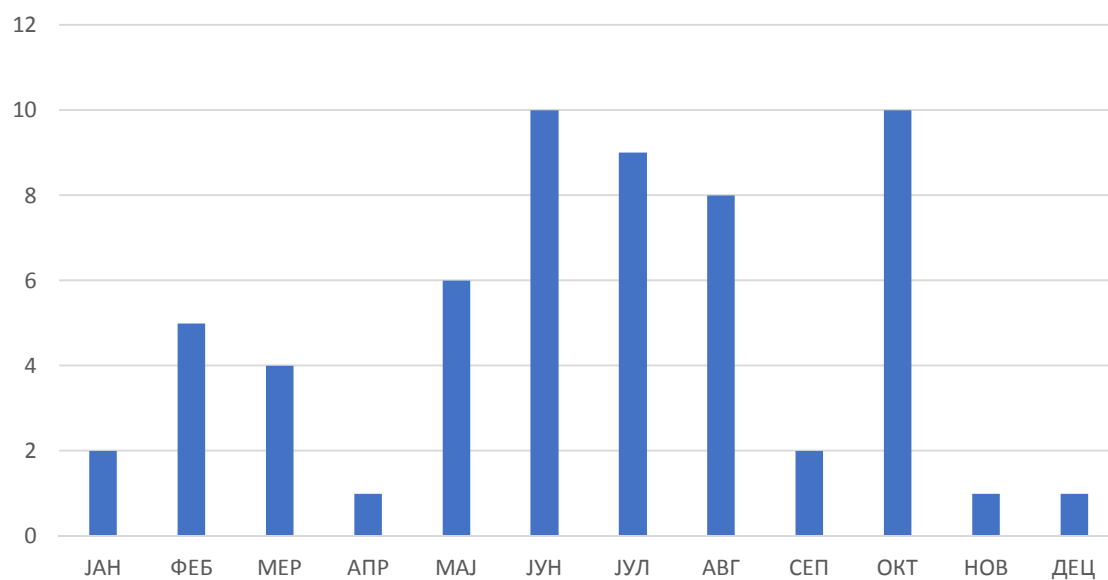
ПОВРЕЂЕНА ДЕЦА 1997-2017.

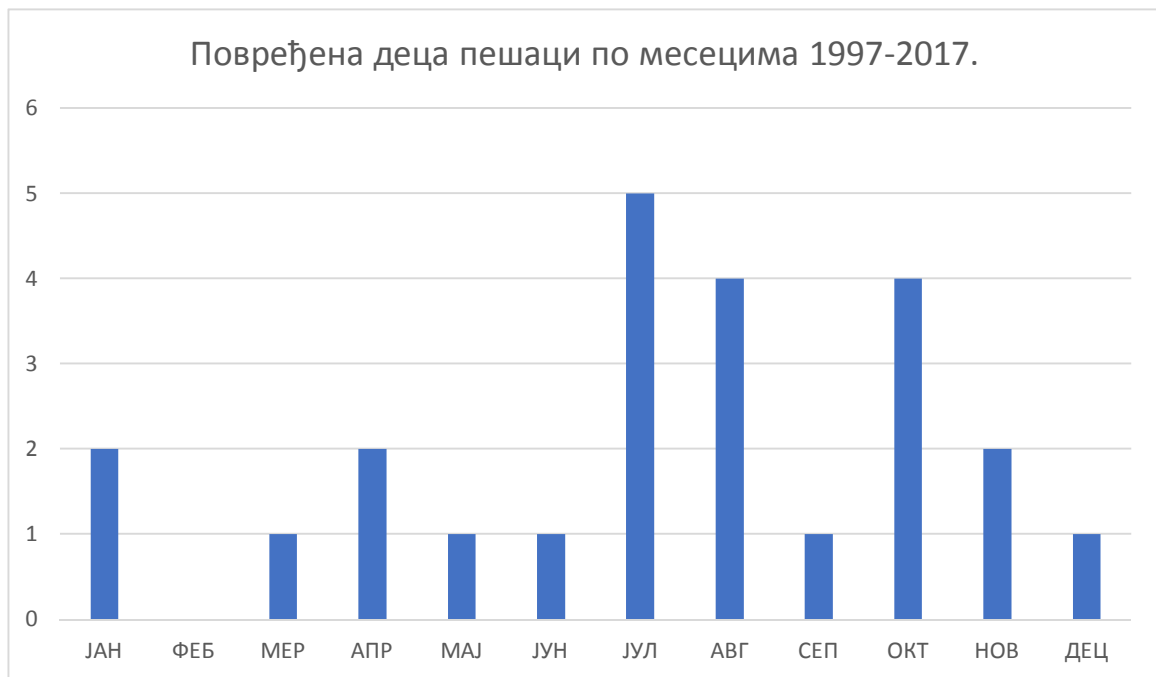

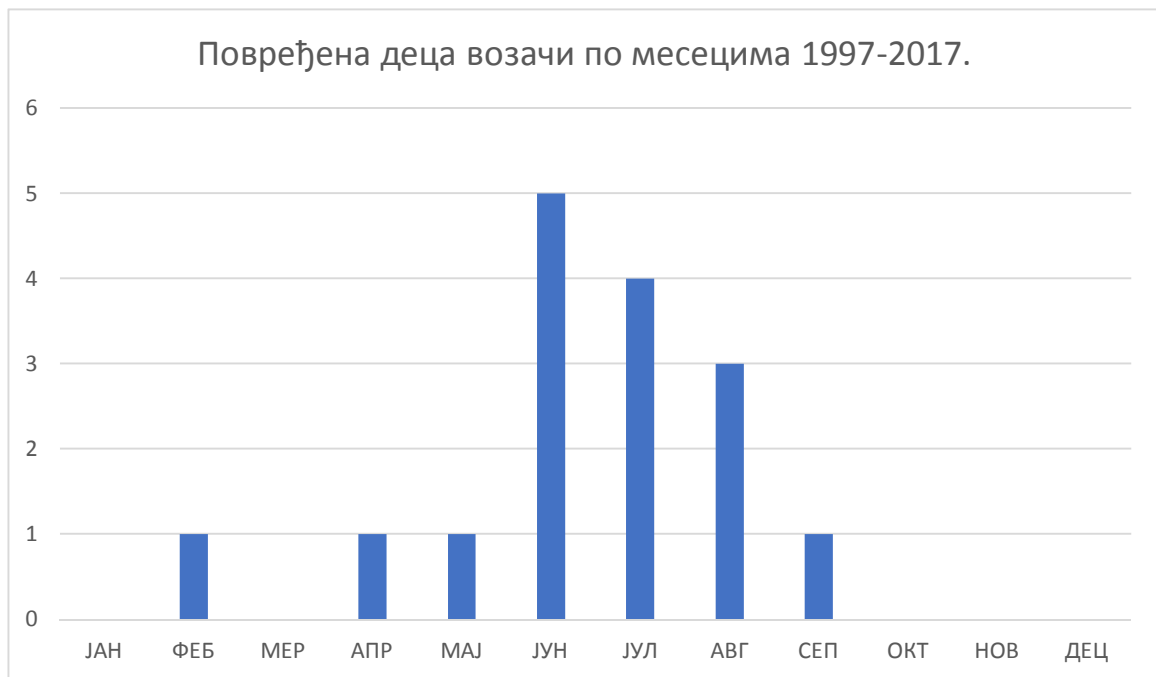
ПОВРЕЂЕНА ДЕЦА ПО СВОЈСТВУ УЧЕШЋА 1997-2017.

Повређена деца путници по месецима 1997-2017.

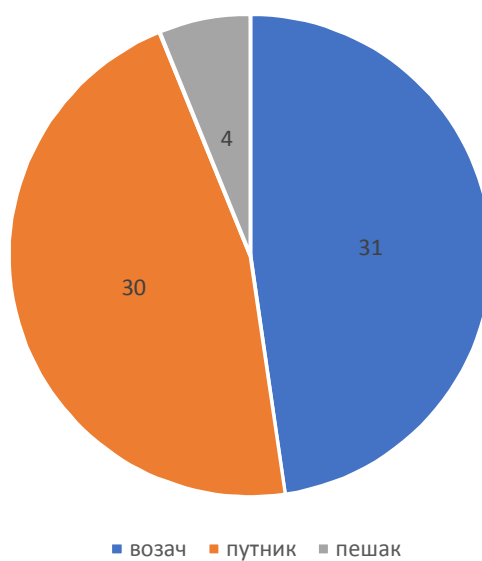

1.4.2. МЛАДИ

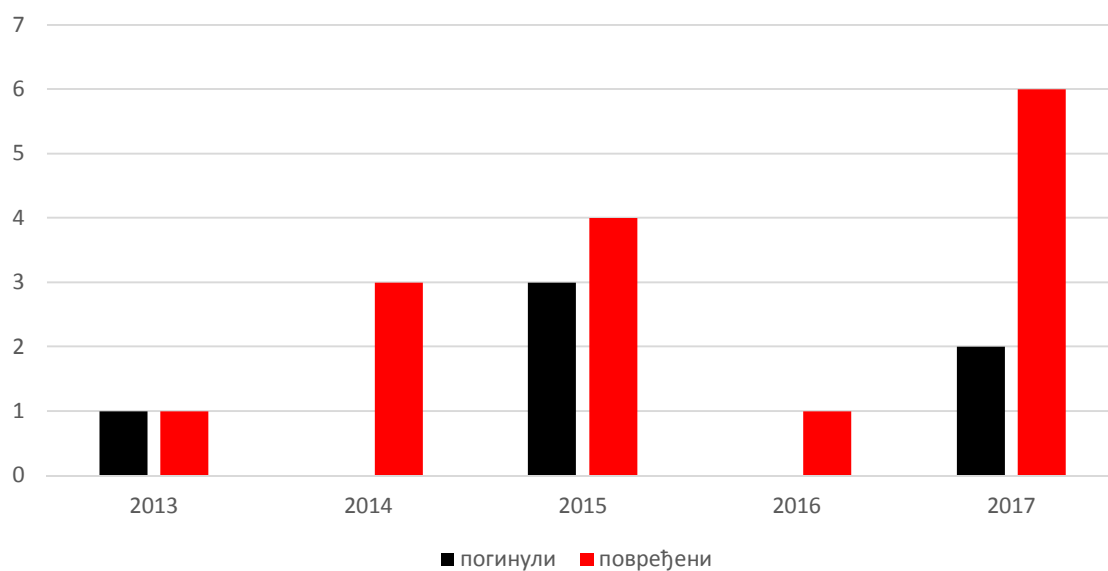

Настрадали млади по својству учествовања

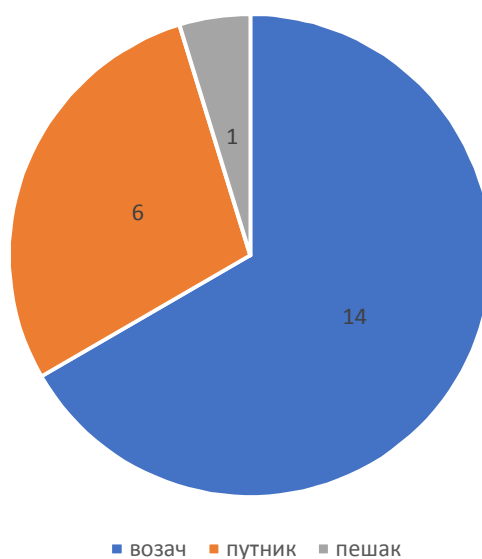

1.4.3. СТАРИЈИ ОД 65

Настрадали 65+

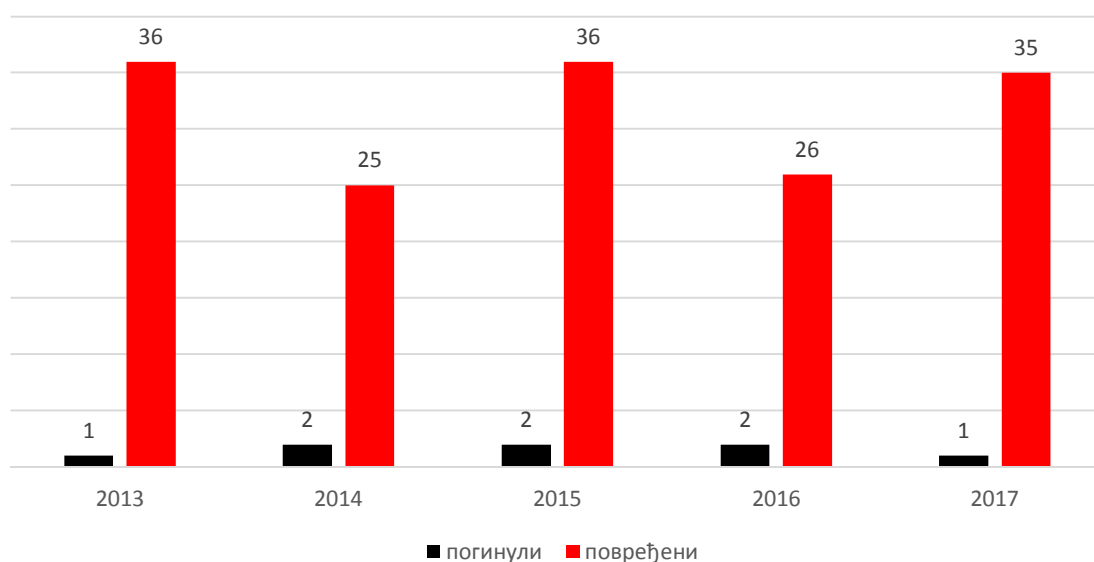

Настрадали 65+ по својству учествовања

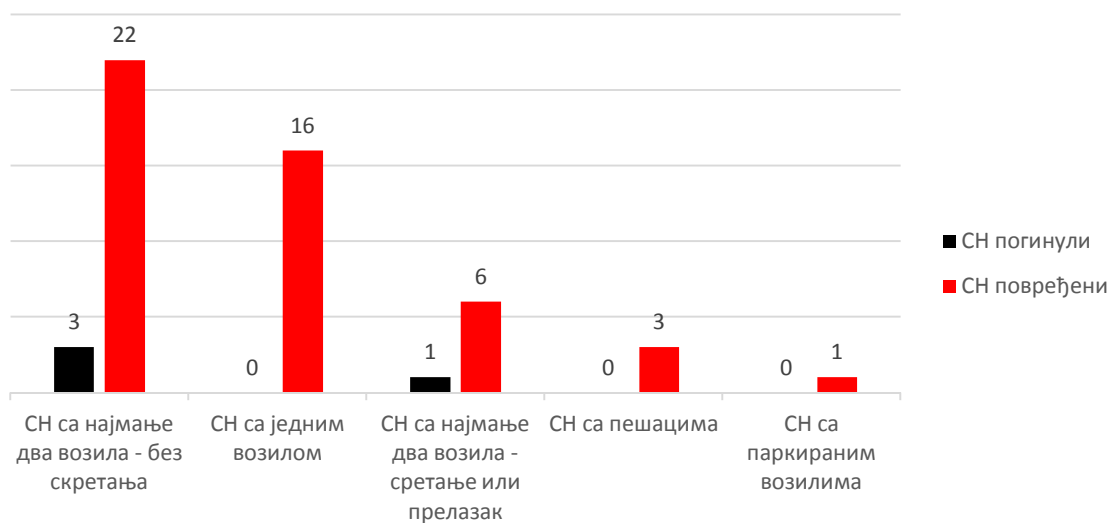

1.4.4. ВОЗАЧИ И ПУТНИЦИ У ПУТНИЧКИМ АУТОМОБИЛИМА

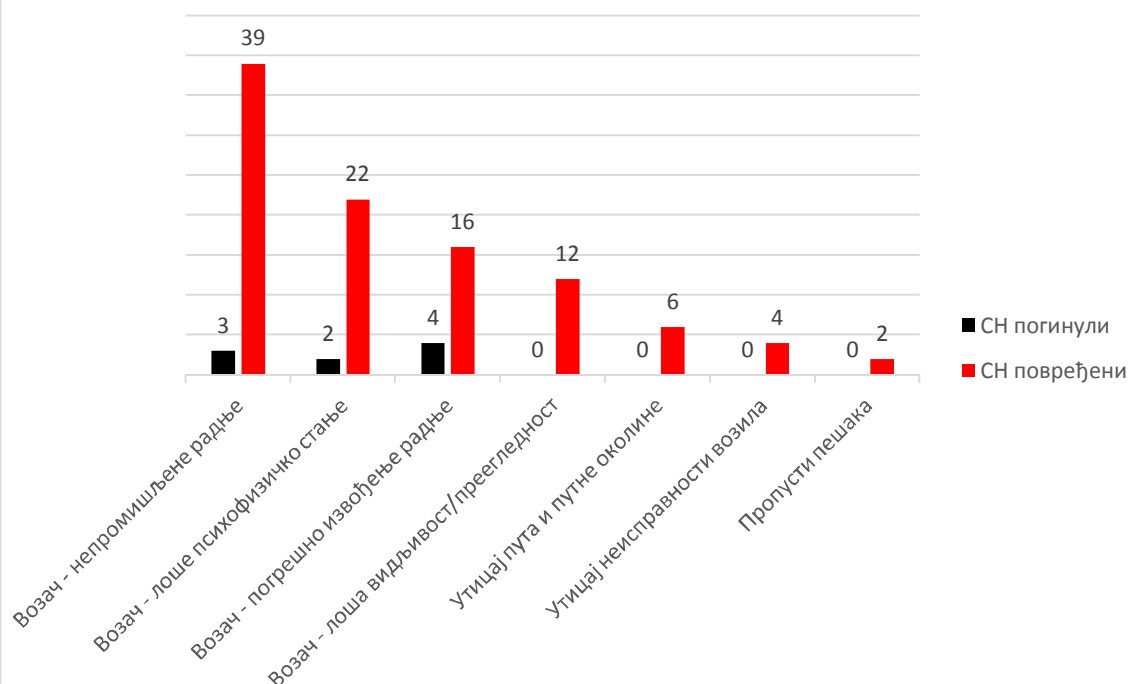
Настрадали возачи и путници ПА 2013-2017.

Расподела група типова СН са путничким аутомобилима 2016-2017.

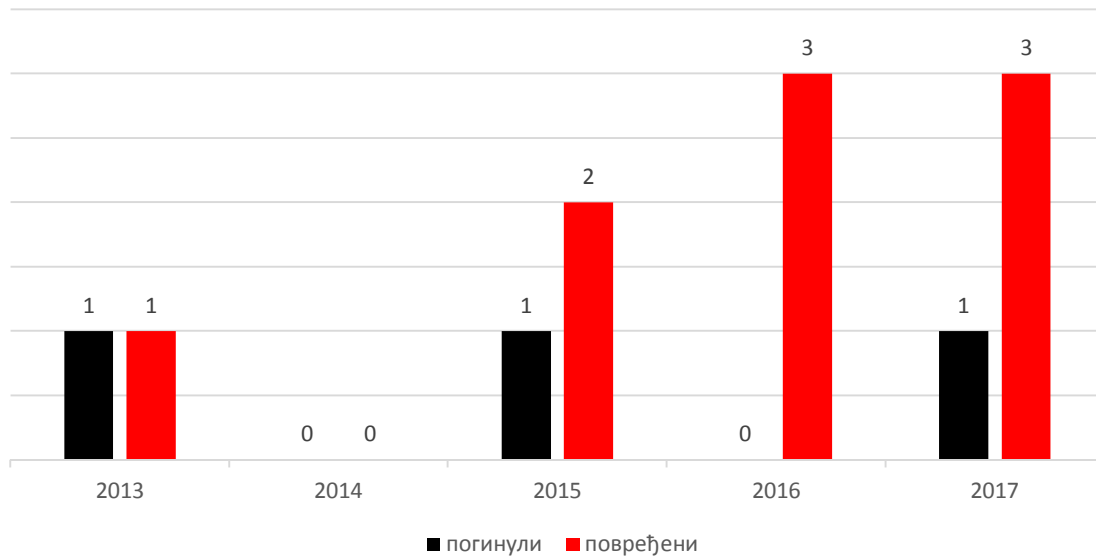

Расподела група утицајних фактора код СН са путничким аутомобилима 2016-2017.

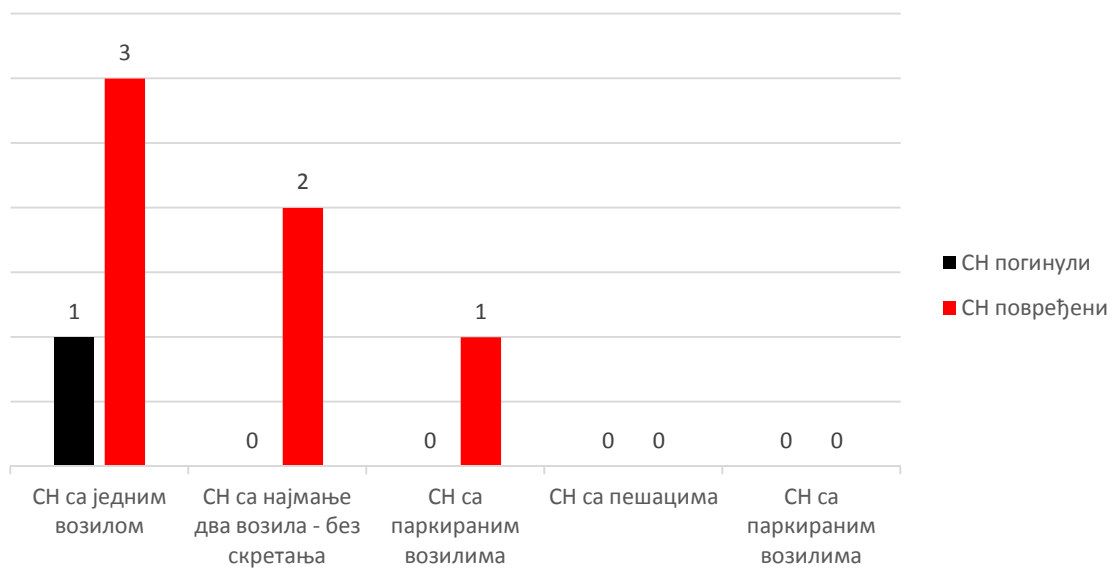

1.4.5. ТРАКТОРИ

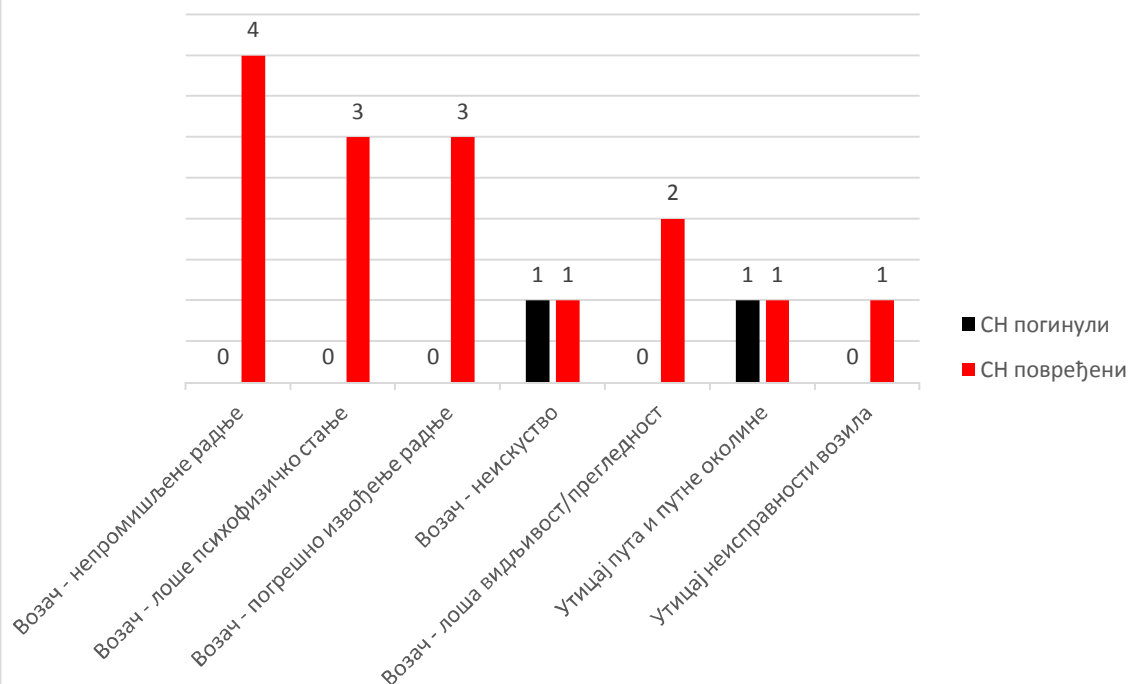
Настрадали у СН са тракторима 2013-2017.

Расподела група типова СН са тракторима 2016-2017.

Расподела група утицајних фактора код СН са тракторима 2016-2017.

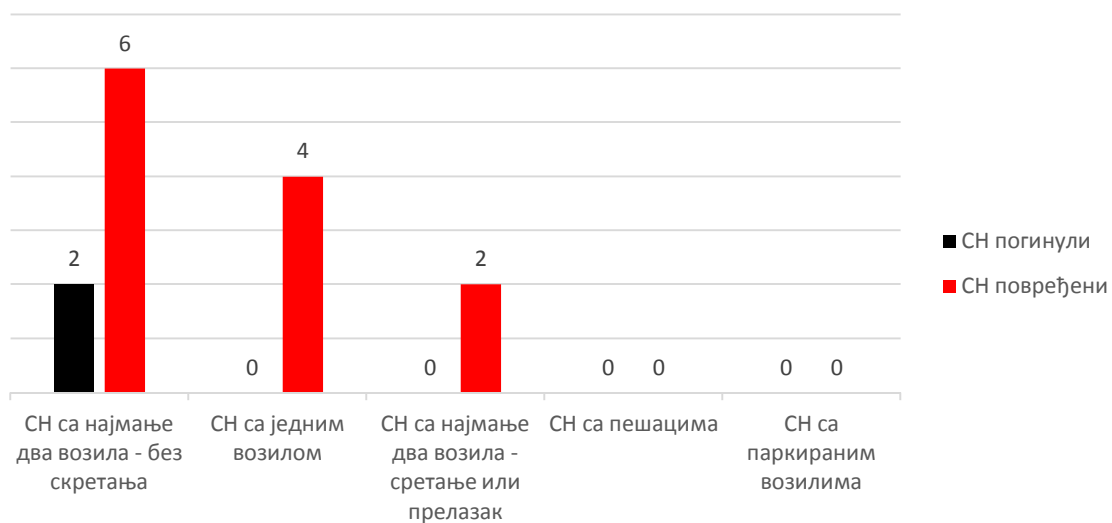

1.4.6. ТЕРЕТНА ВОЗИЛА

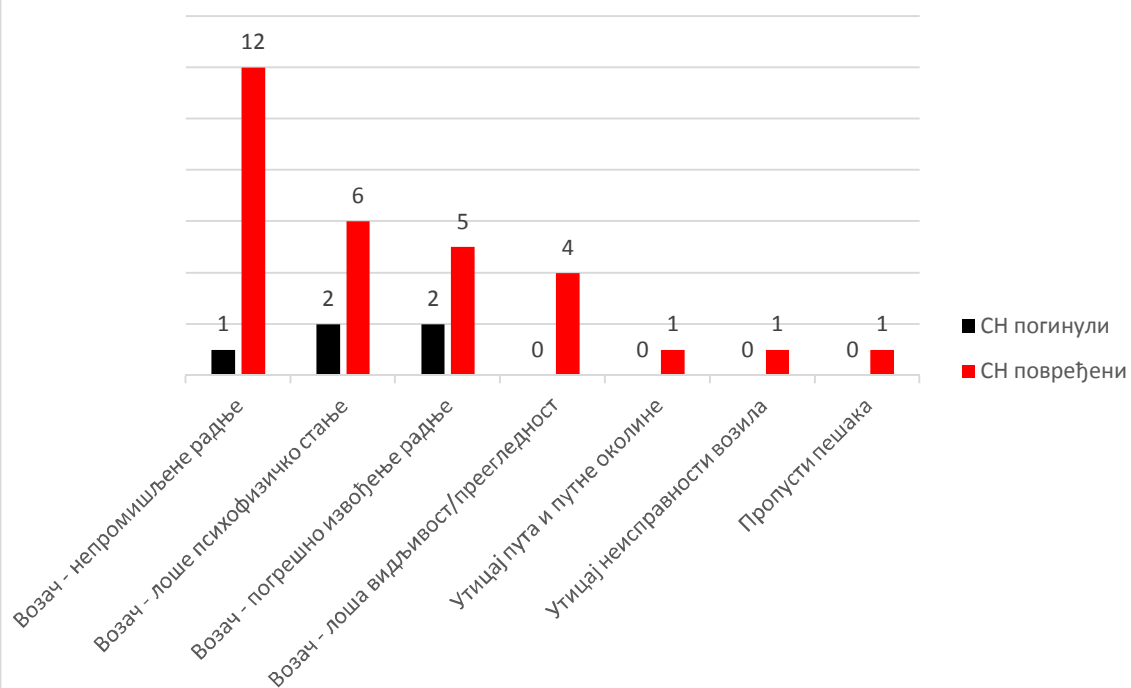
Настрадали у СН са теретним возилима 2013-2017.

Расподела група типова СН са теретним возилима
2016-2017.

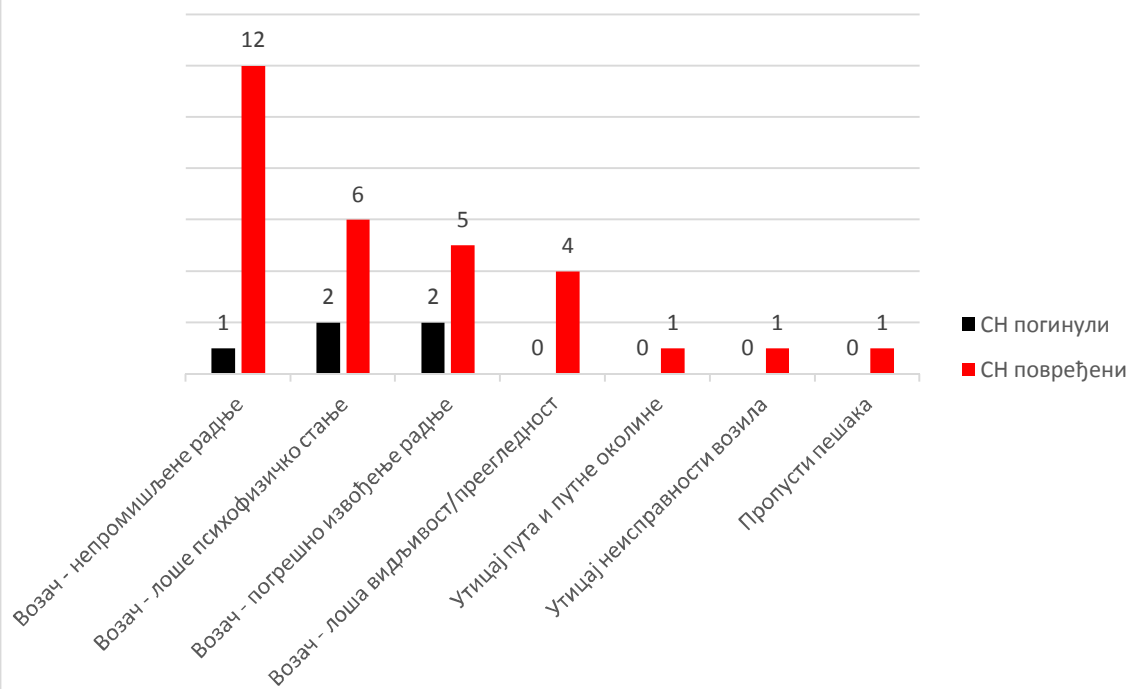
Расподела група утицајних фактора код СН
са теретним возилима 2016-2017.

1.4.9. БИЦИКЛИСТИ

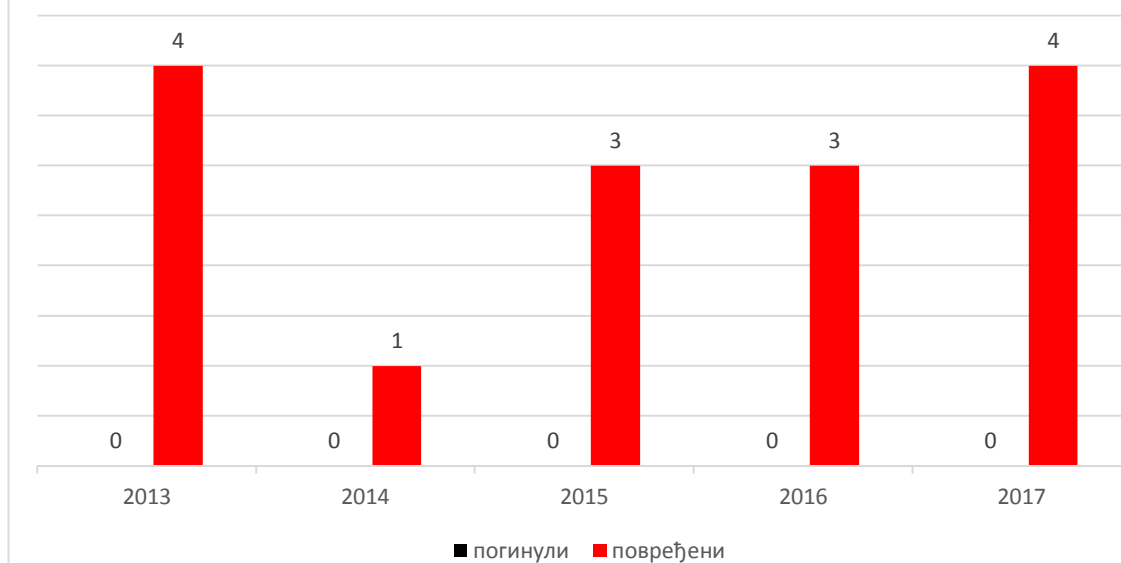
Расподела група утицајних фактора код СН са бициклистима 2016-2017.

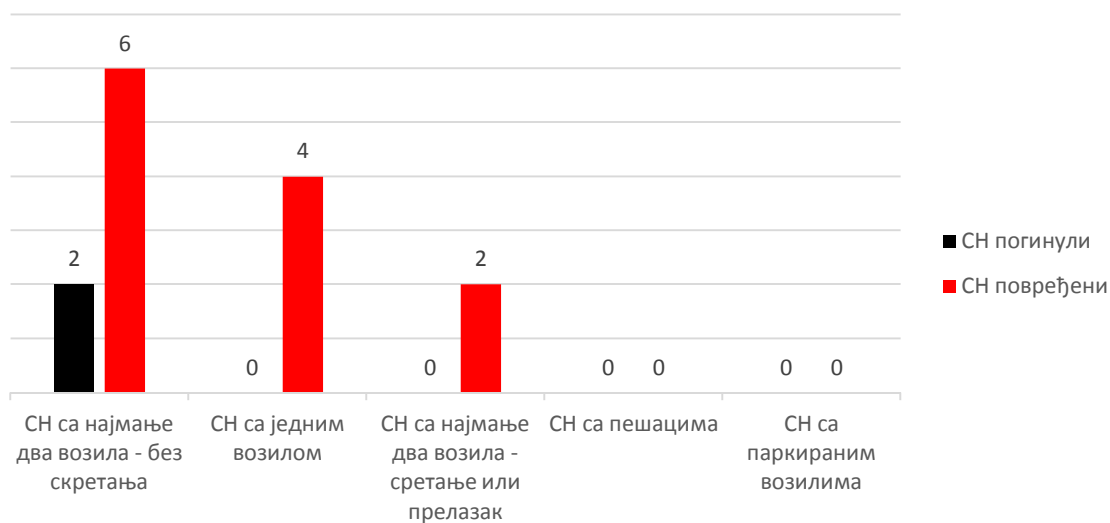
1.4.10.

МОТОЦИКЛИСТИ И МОПЕДИСТИ

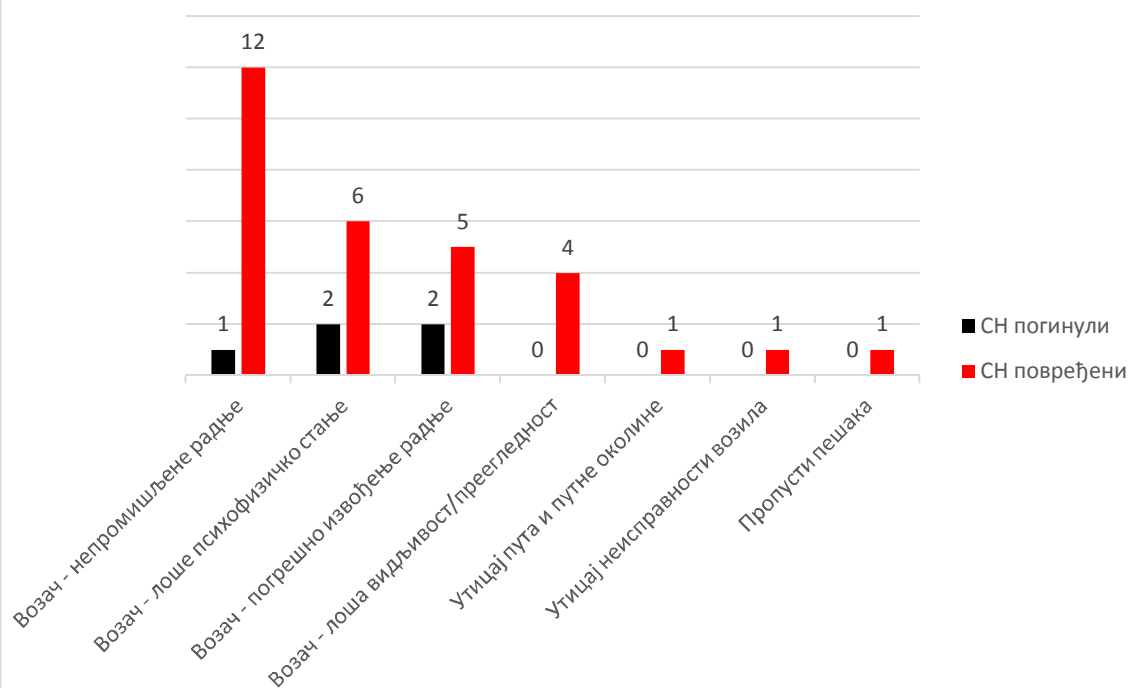
Настрадали мотоциклисти и мопедисти 2013-2017.

Расподела група типова СН мотоциклима и мопедима 2016-2017.

Расподела група утицајних фактора код СН мотоциклима и мопедима 2016-2017.

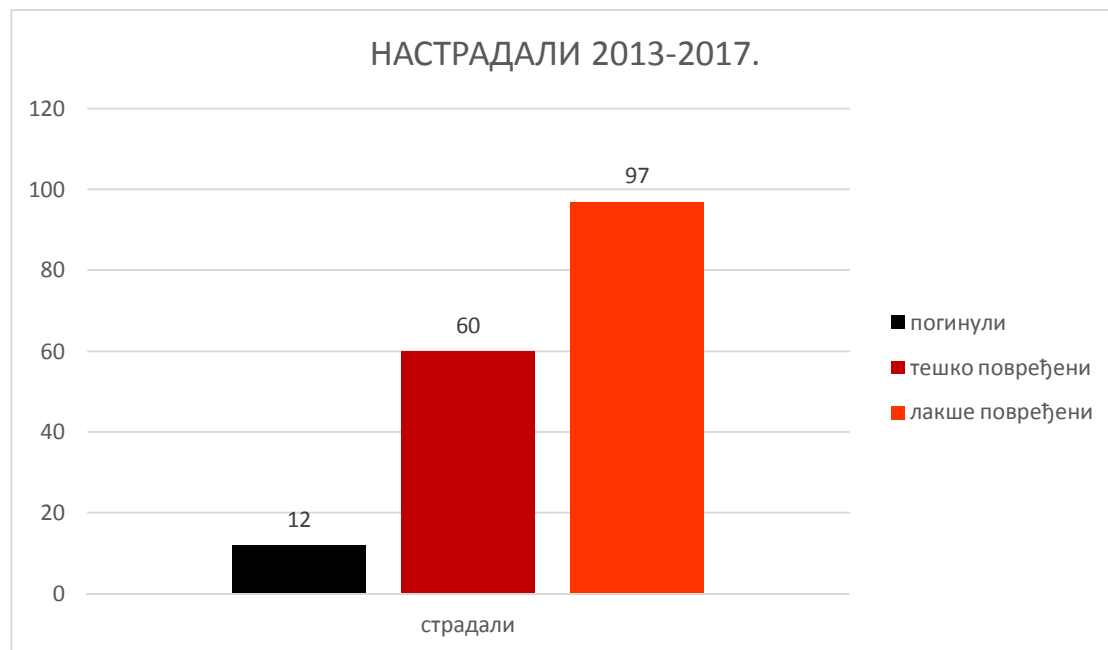

1.4.11. ПЕШАЦИ

1.5. ХИТНЕ СЛУЖБЕ

У периоду од од 2013. до 2017. године погинуло је 12 особа, тешко је повређено 60, а лакше је повређено 97 особа. На лицу места погинуло је 6 особа, 4 особе преминуле су током превоза до здравствене установе, а 2 су подлегле повредама у току болничког лечења.

С обзиром да брзина доласка хитне медицинске помоћи и ватрогасно спасилачких јединица на лице места и брзина транспорта у одговарајућу здравствену установу има велики утицај на вероватноћу преживљавања повређених у саобраћајној незгоди, може се закључити да би бржим медицинским збрињавањем од шест накнадно преминулих особа, једна особа преживела саобраћајну незгоду, чиме би укупан број погинулих у периоду од 2013. до 2017. године био мањи за више од 8%.

ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ

Дом здравља Љиг сходно важећим националним прописима који уређују пружање услуга здравствене заштите нема право на формирање службе хитне медицинске помоћи (општина са мање од 25.000 становника), већ хитну медицинску помоћ указују лекари службе опште медицине. Такав начин организације начелно не пружа могућност за брзо реаговање и долазак на лице места саобраћајне незгоде, нарочито у случају саобраћајних незгода са већим бројем погинулих. Околност која значајно утиче на реакционо време при збрињавању повређених на аутопуту јесте чињеница да се на аутопуту мора деловати само у коловозној траци у којој се догодила незгода, и да поступање по територијалном принципу нужно захтева да санитетска екипа „направи круг“ ако се саобраћајна незгода догодила у коловозној траци аутопута ка Љигу.

ВАТРОГАСНО СПАСИЛАЧКА ЈЕДИНИЦА

За брзо и делотворно деловање приликом спасавања повређених у саобраћајним незгодама од изузетног значаја је добра кадровска и техничка опремљеност и обученост ватрогасно спасилачке јединице. Осим одговарајућих возила пресудна је опремљеност квалитетном развалном опремом, која је у стању да делује при евакуацији из савремених возила. Успостављање аутопутског коридора кроз територију општине Љиг намеће потребу за најсавременијим развалним алатима, због знатно већих деформационих сила које делују на возило при саобраћајним незгодама на аутопуту.

САОБРАЋАЈНО ПОЛИЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

Брзо реаговање саобраћајне полиције од изузетне је важности због обезбеђења лица места саобраћајне незгоде, спречавања настанка секундарне саобраћајне незгоде, и асистенције осталим хитним службама. Пријем и брза размена информација о саобраћајној незгоди са осталим хитним службама изузетно је важна за брзо реаговање, па је опремљеност средствима радио везе врло пожељна за све хитне службе.

ДЕЛОВАЊЕ У ТУНЕЛУ

Деловање хитних служби у саобраћајним незгодама у тунелима дужим од 500m веома је сложено и специфично, нарочито у аутопутским тунелима у којима је

саобраћај једносмеран. Тунел Бранчић дужине 990 м на делу аутопута који пролази кроз територију општине Љиг, захтева додатну обученост и опремељеност свих припадника хитних служби, и ватрогасно спасилачких јединица, и Дома здравља и саобраћајне полиције, како због делотворног збрињавања и спасавања учесника саобраћајне незгоде, тако и због безбедности самих припадника хитних служби.

3. ЖЕЉЕНО СТАЊЕ

Општина Љиг треба да предузме мере и активности из свог делокруга како би се успоставио делотворан и одржив локални систем безбедности саобраћаја.

Општина Љиг треба да подржи мере и активности из делокруга осталих субјеката безбедности саобраћаја, које имају утицај на смањење броја страдалих у саобраћајним незгодама на територији општине.

Резултат предузетих и подржаних мера мора бити најкасније до 2020. године следећи:

ЦИЉ 1

НЕМА ПОГИНУЛЕ ДЕЦЕ

ЦИЉ 2

НАЈВИШЕ ШЕСТ ТЕШКО ПОВРЕЂЕНИХ ОСОБА ГОДИШЊЕ

ЦИЉ 3

НЕМА ТЕШКО ПОВРЕЂЕНЕ ДЕЦЕ

4. КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ РАДА (СТУБОВИ)

Прихватајући препоруке Организације уједињених нација изражене у документу *Глобални план деценије акције безбедности саобраћаја 2011-2020* који је сачинила Светска здравствена организација, у Стратегији безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије опредељено је пет кључних области рада (пет стубова) ради достизања жељеног стања у систему безбедности саобраћаја:

1. СТУБ	2. СТУБ	3. СТУБ	4. СТУБ	5. СТУБ
ДЕЛОТВОРНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ БЕЗБЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА	БЕЗБЕДНИЈИ ПУТЕВИ	БЕЗБЕДНИЈА ВОЗИЛА	БЕЗБЕДНИЈИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ	ДЕЛОВАЊЕ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

5.1. Први стуб - ефикасније управљање безбедношћу саобраћаја

Основне смернице у подручју деловања ка унапређивању локалног система управљања безбедношћу саобраћаја су:

- 1) постављање одговарајућег стратешког, правног и финансијског оквира,
- 2) изградња и јачање чинилаца у систему управљања (Савет за безбедност саобраћаја, инспекција),
- 3) јачање веза између субјеката у систему управљања, тј. између општине и локалних субјеката, и између општине и регионалних и националних субјеката безбедности саобраћаја,
- 4) постојано финансирање, транспарентно трошење средстава и транспарентна анализа односа уложених средстава и остварених резултата.

5.2. Други стуб - безбеднији путеви и кретања

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности локалних саобраћајница су:

- 1) квалитетно одржавање путева,
- 2) контрола и примењивање прописа у области безбедности путева,
- 3) спровођење прописаних процедура и алата за унапређење безбедности пута,

- 4) израда катастра саобраћајне сигнализације,
- 5) изградња саобраћајних површина за кретање пешака дуж фреквентнијих путева,
- 6) регулисање и смиривање саобраћаја у зонама школа,
- 7) одговарајућа организација зимског одржавања путева.

5.3. Трећи стуб - безбеднија возила

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности возила су:

- 1) спровођење кампања на подизању свести о потреби исправности светлосне сигнализације и неопходности прописаног обележавања возила,
- 2) учестала контрола техничке исправности возила, посебно у погледу светлосне сигнализације и обележавања,
- 3) ефикасно санкционисање власника и возача технички неисправних возила, посебно у погледу светлосне сигнализације и обележавања.

5.4. Четврти стуб - безбеднији учесници у саобраћају

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности учесника у саобраћају су:

- 1) Спровођење васпитно образовних активности у предшколској установи, основним школама и средњој школи,
- 2) Спровођење едукативних кампања ка учесницима у саобраћају,
- 3) Ефикасно санкционисање учесника у саобраћају који се небезбедно понашају.

Мере у подручју деловања ка унапређењу безбедности учесника у саобраћају су:

- 1) Едукација руководиоца васпитно образовних установа, као и едукација васпитача, учитеља, наставника и професора за саобраћајно образовање и васпитање деце и младих,
- 2) Акције и кампање усмерене ка саобраћајном образовању и васпитању деце и младих,

- 3) Спровођење превентивних активности за употребу сигурносних појасева на предњим и задњим седиштима, за употребу дечјих седишта, против непрописне употребе мобилних телефона током вожње, против недозвољене брзине и вожње под дејством алкохола/наркотика,
- 4) Подршка репресивним активностима за употребу сигурносних појасева на предњим и задњим седиштима, за употребу дечјих седишта, против непрописне употребе мобилних телефона током вожње, против недозвољене брзине и вожње под дејством алкохола/наркотика,
- 5) Подршка спровођењу хитног прекршајног поступка и упућивања на издржавање затворске казне лица осуђених за насилничку вожњу,
- 6) Спровођење превентивних кампања за повећање безбедности тракториста.

5.5. Пети стуб - деловање након саобраћајне незгоде

Основне смернице у подручју унапређења деловања након саобраћајне незгоде су:

- 1) успостављање пуне координације деловања свих хитних служби након саобраћајне незгоде,
- 2) обука и опремање хитних служби за деловање на аутопуту и у тунелима,
- 3) обука и опремање хитних служби за обележавање лица места саобраћајне незгоде и упозоравање осталих учесника у саобраћају,
- 4) убрзање размене информација о саобраћајној незгоди између хитних служби,
- 5) скраћење времена између пријема позива и поласка санитетске екипе на лице места, нарочито током треће смене.

9. АКЦИОНИ ПЛАН БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Даље активности на спровођењу Стратегије укључиће израду Акционог плана, односно дефинисање конкретних мера, носилаца активности, рокова за реализацију активности и потребних средстава.

Акциони план биће донет у року од шест месеци од дана доношења ове стратегије.

Средства за реализацију Стратегије биће предвиђена Акционим планом у складу са средствима обезбеђеним у буџету општине и осталим изворима финансирања.

НАПОМЕНА

ПРИЛИКОМ ИЗРАДЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ КОРИШЋЕНИ СУ ПОДАЦИ И АНАЛИЗЕ УПРАВЕ САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА И АГЕНЦИЈЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СТРАТЕГИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА ОПШТИНЕ ЉИГ ЗА ПЕРИОД 2018.-2020.

ИЗРАДИО

Драган БЛАЖИЋ, дипл.инж.саоб.

ⁱ Анализа стања безбедности саобраћаја и програма трошења средстава за Оптину Љиг, АБС 2018, <http://www.abs.gov.rs/admin/upload/documents/20171219170824-ljig20izvestaj20o20radu.pdf>